

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **S. O., spol. s r. o., K.**, IČO: X., právne zastúpeného advokátom JUDr. K. P., H., proti odporcovi: **S., s. r. o., L.**, IČO: X. zastúpenému advokátom JUDr. V. Z., U., **v konaní o zaplatenie 3 319,39 Eur s príslušenstvom**, na dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. januára 2010, č. k. 41Cob/358/2009-153, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. januára 2010, č. k. 41Cob/358/2009-153 a rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 6. novembra 2009, č. k. 13Cb 9/2009-132 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Lučenec na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučenec rozsudkom zo dňa 06. 11. 2009, č. k. 13Cb 9/2009-132 zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie 3 319,39 Eur s príslušenstvom a zaviazal ho nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 199,16 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa domáhal voči odporcovi zaplatenia istiny 3 319,39 Eur spolu s príslušenstvom z dôvodu zaplatenia zostatku ceny vykonaného diela, úpravy a opravy nákladného motorového vozidla zn. TATRA T 815 S1, evidenčné číslo VK 493 AM. Ďalej uviedol, že dňa 12. 08. 2008 navrhovateľ uzatvoril s odporcom platnú Dohodu o uznaní vzájomných práv a záväzkov, v zmysle ktorej navrhovateľ vyhlásil, že eviduje voči odporcovi pohľadávku vo výške 4 522,23 Eur (136 237,-- Sk), pričom odporca vyhlásil, že pohľadávku navrhovateľa uspokojí v troch splátkach. Zároveň sa navrhovateľ zaviazal v termíne do 31. 10. 2008 vykonať bezplatný servis a odstrániť vadu plnenia na nákladnom vozidle, pričom sa zmluvné strany dohodli, že v prípade nedodržania postupových termínov, nastane okamžitá zročnosť celého záväzku s právom dotknutej strany

nárokovat' si plnenie na súde. Podľa súdu prvého stupňa uvedená dohoda korešponduje ust. § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka a pôvodný právny vzťah (zmluvu o dielo) plne nahrádza. Zhotoviteľ diela sa vady zaviazal odstrániť v lehote do 31. 10. 2008, čo však neurobil, z toho dôvodu vzniklo objednávateľovi právo odstúpiť od zmluvy, alebo požadovať primeranú zľavu z ceny diela. Objednávateľ si preto uplatnil právo na zľavu z diela vo výške prevyšujúcej sumu uplatnenú navrhovateľom v žalobe, preto súd prvého stupňa právo na zaplatenie zostatku ceny diela nepriznal a návrh v celom rozsahu zamietol. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie navrhovateľa, Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 27. 01. 2010 č. k. 41Cob/358/2009-153 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 3 319,39 Eur so 14,25% úrokom z omeškania zo sumy 3 319,39 Eur od 01. 10. 2008 do zaplatenia a nahradiť mu trovy prvostupňového konania vo výške 1 410,03 Eur a trovy odvolacieho konania vo výške 199,-- Eur. Podľa odvolacieho súdu je nepochybné, že Dohodou o uznaní vzájomných práv a záväzkov, sa navrhovateľ zaviazal v termíne do 31. 10. 2008 odporcovi vykonať bezplatný servis a odstrániť vady plnenia na nákladnom vozidle zn. TATRA T 815 S1, evidenčné číslo VK 761 AT. V predmetnej dohode však nebolo uvedené, aké vady plnenia sa zaväzuje navrhovateľ odstrániť, z akého titulu, v tejto časti je záväzok nejasný, neurčitý, a preto aj z tohto dôvodu sa v danom prípade nemôže jednať o platné nahradenie doterajšieho záväzku záväzkom novým.

Keďže odporca neoznámil vady diela navrhovateľovi bez zbytočného odkladu po dobu jedného roka od prevzatia a motorové vozidlo používal a prevádzkoval, podľa názoru odvolacieho súdu odporca nepreukázal, že vady vznikli v súvislosti s vykonávaním opravy, ktorú opravu vykonával navrhovateľ. Tým, že od prevzatia motorového vozidla, teda od 31. 07. 2007 odporca motorové vozidlo používal pre svoje podnikateľské účely, nie je podľa súdu vylúčené, že predmetná vada mohla vzniknúť počas používania nákladného vozidla odporcom.

Odvolací súd zdôraznil s poukazom na ust. § 323 ods. 1 a ust. § 407 ods. 3 Obchodného zákonníka, že odporca svoj dlh voči navrhovateľovi čiastočne plnil, týmto čiastočným plnením možno usudzovať, že dlžník uznáva svoj záväzok aj čo do jeho zvyšku.

Podľa názoru odvolacieho súdu odporca nepreukázal, že by jeho záväzok voči navrhovateľovi po písomnom uznaní neexistoval, prípadne zanikol. Preto mal súd za to, že nárok navrhovateľa na doplatenie ceny diela vo výške 3 319,39 Eur je dôvodný. Spolu so zaplatením istiny si navrhovateľ uplatnil aj úrok z omeškania vo výške 14,25% ročne zo sumy 3 319,39 Eur od 01. 10. 2008 do zaplatenia podľa ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka s tým, že výšku úroku preukázal dokladom o základnej úrokovej sadzbe vydanéj Národnou bankou Slovenska. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a ust. § 224 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal odporca dovolanie v zákonnej lehote s poukazom na ust. § 238 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolateľ v prvom rade namieta nesprávne právne posúdenie veci najmä vo vzťahu k výkladu podmienok pre vznik inovačného záväzku. Odporca uviedol, že vzniesol kompenzačnú námietku, ktorú nie je možné považovať za vzájomný návrh, pretože túto uplatnil len do výšky uplatňovanej hodnoty sporu zo strany navrhovateľa. Prejav proti pohľadávke navrhovateľa na započítanie je prejavom neformálnym a podľa dovolateľa treba naň prihliadať z úradnej moci, len čo ho druhá strana vnesie v priebehu dokazovania. V tomto smere je preto konanie odvolacieho súdu postihnuté vadou a táto vada mala za následok aj nesprávne rozhodnutie vo veci.

Dovolateľ ďalej uviedol, že všetky sporné nároky vrátane uplatnenia práv zodpovednosti za vady veci upravili zmluvné strany tak, že uzavreli dňa 12. 08. 2008 dohodu o urovnaní vzájomných práv a záväzkov, vrátane finančných. Touto dohodou odporca uznal právo navrhovateľa na zaplatenie ceny diela vo výške 4 522,24 Eur a bez ďalšieho navrhovateľ uznal vady plnenia a zaviazal sa ich do 31. 10. 2008 odstrániť vlastným plnením. Odporca má za to, že po tom, ako zmluvné strany uzavreli dohodu o vyrovnaní, nemožno sa dovolávať pôvodnej zmluvy o dielo, ale treba vychádzať z obsahu tejto dohody. Odvolací súd túto dohodu podriadil pod ust. § 570 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ vyčíta odvolaciemu súdu výklad, ktorý použil pri skúmaní obsahu dohody, o ktorú svoje práva, týkajúce sa možnosti kompenzovania pohľadávky navrhovateľa, odporca opiera. Výkladom, ktorý na rozdiel od súdu prvého stupňa použil odvolací súd, bol odporca podľa jeho názoru značne poškodený, lebo hoci v zákonnej lehote uplatnil svoje práva vyplývajúce z dohody

o urovnání, odvolací súd odmietol na ne prihliadnuť a plynutím času sa postavenie odporcu podstatne zmenilo. Dovolateľ sa domnieva, že súd prvého stupňa vec správne právne posúdil a pochybil súd odvolací, preto sa domáha rozhodnutia dovolacím súdom, ktorým súd zmení napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne a právne správne. Alternatívne dovolateľ žiada napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že z hľadiska objektívnosti a zákonnosti je dovolaním napadnuté rozhodnutie vecne a právne správne. Zdôraznil, že štatutárny zástupca navrhovateľa podpisoval dohodu o urovnání v dobrej viere, len z dôvodu nového splátkového kalendára, aby sa vyhli riešeniu veci súdnou cestou. Navrhovateľ poukázal na svoje skoršie vyjadrenia vo veci a poukázal aj na skutočnosť, že právo odporcu v sume 6 398,30 Eur z titulu dobropisu na faktúre č. 200700393 bolo medzi zmluvnými stranami urovnané ešte v roku 2007. Navrhovateľ považuje viaceré odporcovce postupy za obštrukcie s cieľom vyhnúť sa uhradeniu príslušným faktúr. Preto navrhuje, aby odvolací súd dovolanie odporcu ako nedôvodné zamietol. V prípade úspechu navrhovateľ žiada o priznanie trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 242 ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie odporcu je dôvodné.

Dovolací súd je pri preskúmaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t. j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

Podľa ust. § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané,

postihnuté niektorou z väd uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p.

O prípady odôvodňujúce prípustnosť podania dovolania, ktoré sú uvedené v ust. § 237 O. s. p., v prejednávanej veci nejde z toho dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi. Súdny oboch stupňov rozhodovali vo veci, ktorá patrí do právomoci súdov, účastníci konania mali spôsobilosť byť účastníkmi tohto konania, v totožnej veci sa právoplatne nerozhodlo a ani v tej istej veci sa prv nezačalo iné konanie, účastníkom konania sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom a vec nerozhodoval vylúčený sudca. V prejednávanej veci sa tak neznemožnilo uplatniť procesné práva účastníkom konania, ktoré sú priznané právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zmenený podľa ods. 1, resp. v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (odsek 3).

V posudzovanom prípade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil vo veci samej o peňažnom plnení, ktoré plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde, z ktorého dôvodu je dovolanie prípustné podľa ust. § 238 ods. 1 a ods. 5 O. s. p.

V súvislosti s hmotnoprávnymi vadami namietnutými v dovolaní podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie) okrem iného aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto možno dovolaním napadnúť nielen právny záver odvolacieho súdu, týkajúci sa bezprostredne predmetu konania, ale aj posúdenie predbežnej otázky, dôkazného bremena a pod. Treba však uviesť, že v zmysle ust. § 241 ods. 2 O. s. p., dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie.

Podľa ust. § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne. To isté platí, ak sa nahrádza premlčaný záväzok (ust. § 570 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa ust. § 585 Občianskeho zákonníka Dohodou o urovnaní môžu účastníci upraviť práva medzi nimi sporné alebo pochybné. Dohoda, ktorou majú byť medzi účastníkmi upravené všetky práva, sa netýka práv, na ktoré účastník nemohol pomýšľať. Ak bol doterajší záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o urovnaní uzavrieť písomne: to isté platí, ak sa dohoda týka premlčaného záväzku. Doterajší záväzok je nahradený záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania.

V danom prípade účastníci konania uzavreli dňa 12. 08. 2008 dohodu o urovnaní vzájomných práv a záväzkov, vrátane finančných. Súd prvého stupňa túto dohodu podriadil pod ust. § 570 Občianskeho zákonníka s tým, že pôvodný záväzok zanikol a vznikol nový záväzok, ktorého podmienku navrhovateľ nesplnil. Preto súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol, nakoľko výška nákladov vynaložených odporcom za opravu vadného diela, vykonaného navrhovateľom ako zhotoviteľom, prevyšuje sumu uplatnenú navrhovateľom v podanom návrhu na začatie konania.

Z textu dohody o urovnaní vzájomných práv a záväzkov, vrátane finančných, mal odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa za preukázané, že táto dohoda nespĺňa náležitosti dohody podľa ust. § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko nie je z nej zrejmé, že sa veriteľ dohodol s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, že doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok. Odvolací súd zdôraznil,

že zákon vyžaduje, aby z obsahu novej dohody nepochybne vyplývala vôľa účastníkov nahradiť doterajší záväzok novým záväzkom. Podľa odvolacieho súdu z predloženej dohody však táto skutočnosť nevyplýva.

Podľa postupu súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu je zrejmé, že tieto súdy posudzovali dohodu o urovnaní vzájomných práv a záväzkov, vrátane finančných zo dňa 12. 08. 2008, podľa ust. § 570 Občianskeho zákonníka. Z obsahu čl. 1 predmetnej zmluvy vyplýva, že zmluvné strany, ktoré strany sú účastníkmi tohto konania, v rokoch 2007 – 2008 vstúpili do záväzkových vzťahov, v dôsledku ktorých ku dňu uzavretia dotknutej dohody, existujú medzi nimi neusporiadané práva a záväzky, vrátane finančných. Vzhľadom na to, že dohoda o urovnaní rieši spornosť medzi zmluvnými stranami, vyplývajúcu z ich vzťahov z rokov 2007 – 2008, dovolací súd konštatuje, že súdy oboch stupňov v odôvodneniach rozhodnutí neodôvodnili, z akých dôvodov neaplikovali ust. § 585 a nasl. Občianskeho zákonníka v súvislosti s prejavenu voľou zmluvných strán a obsahom dohody o urovnaní. Dohodou o urovnaní účastníci odstraňujú spornosť alebo pochybnosť vzájomných práv a povinností tým, že ich rušia a nahradzujú novými. Slúži na odstránenie sporných práv bez ohľadu na to, či tieto objektívne existujú, teda môže ísť medzi účastníkmi aj o pochybnosti subjektívnej povahy, preto dohoda o urovnaní nemusí vždy viesť k faktickej zmene rozsahu vzájomných práv a povinností. Právna úprava dohody o urovnaní má veľa zhodných čít s dohodou o nahradení záväzku novým záväzkom (§ 570 Obč. zák.). Predpokladom dohody o urovnaní je spornosť alebo pochybnosť týkajúca sa záväzku. Dohoda o urovnaní je samostatným zaväzovacím dôvodom, t. j. právnym dôvodom vzniku záväzku a po jej uzavretí sa veriteľ nemôže domáhať plnenia z pôvodného záväzku. V tejto súvislosti z rozhodnutí súdov nevyplýva dôvod použitia ust. § 570 Občianskeho zákonníka. So zreteľom k uvedenému, konanie pred odvolacím súdom, ale aj súdom prvého stupňa, trpí vadou, ktorá vada môže mať za následok neúplné, prípadne nesprávne právne posúdenie veci a v tomto smere nevykonaných dôkazov. Keďže sa jedná o vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie v zmysle § 243d ods.1 O. s. p. znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Pre úplnosť sa žiada dodať, že odvolací súd v zmeňujúcom rozhodnutí neodôvodnil, z akých skutočností vychádzal, keď priznal úrok z omeškania z celej uplatnenej istiny od 01. 10. 2008, keďže splatnosť poslednej splátky (50 000,-- Sk) bola dohodnutá dňa 31. 10. 2008.

Podľa ust. § 226 O. s. p. pre Okresný súd Levice, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. októbra 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová